

(Политика, 06.06.2009)

Основни проблем живота у Србији је скупа, неспособна и трагично централизована држава. Заблуда је да су зато неки њени делови, пре свих Београд, у повлашћеном положају. Управо је супротно: Београд је успорен прегломазном државном бирократијом, а његови потенцијали заробљени су у лавиринтима нејасних односа централне, градске и општинских власти.

Данас нема оног најважнијег: признања државе да сама није способна да решава проблеме грађана и да зато мора да пренесе надлежност и ресурсе на оне нивое где живота и енергије има: на регионе и локалне заједнице.

О промени Устава мора се расправљати, али у првом плану треба да буде одржан хитан договор о начину најефикасније децентрализације, гаранцијама Војводини за праву аутономију, својинским и финансијским надлежностима. Није нам потребан нови кампањски пројекат, сличан оном из 2006. када је и усвојен катастрофалан Устав који нас гуши у толикој мери да је главна кочница опоравка. Овако, како је промена Устава најављена, она личи на увод у бескорисну кампању. Кампању, зато што се неспремност за решавање животних проблема маскира неодређеном најавом да ће се сви проблеми отклонити променом политичког система. Истовремено, оне обавезе који се морају извршити одмах, попут аутономије Војводине, враћања имовине и фискалне децентрализације, намерно се одлажу и везују за ту неизвесну уставну ревизију. Не постоји ниједан разлог, осим политичке жеље да се избегне доношење одлука, да се и даље блокира усвајање Статута Војводине и закона о преносу надлежности.

Не смемо да допустимо да се поново игра анахроним терминима опасности од асиметричности, нестабилности, разградње. То је језик с краја осамдесетих. Сигуран сам да намере нису исте, али политика је у великој мери и интерпретација симбола, доживљај речи које користе политичари. Зато постоји опасност да, ако легитимизујемо такав речник, отворимо простор и за злоупотребе емоција које у сећању људи постоје.

Искорак из тога дугујемо измученим људима у овој земљи. Зато морамо променити и

политичку филозофију и оријентацију друштва. Суштина слободе мора се мерити степеном утицаја човека на сопствени живот и остварењем сваке потребе која не угрожава нечије људско право.

Питање аутономије и регионализације за ЛДП је питање испуњавања одговорности. Грађанима Војводине, Санџака, југа Србије, али и Београда, Крагујевца, Ниша мора се допустити право специфичне одговорности које им омогућава да у потпуности остваре своје аутентичне интересе у оквиру регионалне или покрајинске аутономије. Само се том врстом слободе развија, а самим тим и чува Србија. Бошњацима, Мађарима, Албанцима, али и свим другим заједницама, ЛДП жели да омогући да, у оквирима друштва чији су равноправни грађани, утичу на свој живот ефикасније него што је данас случај. Процес дезинтеграције земље тиме неће бити убрзан, већ коначно заустављен. То је крајњи циљ и визија модерне Србије: без обзира на етничку или верску припадност, без обзира на пол и расу, политичко опредељење или место рођења, свако рођен у Србији у њој мора видети и имати већу шансу него у друштвима у окружењу или било где у свету.

Што се ЛДП-а тиче, процес децентрализације заправо је механизам за суштинску демократизацију друштва. Он мора брзо да доведе до већег непосредног учешћа грађана у доношењу одлука, пореске децентрализације, хитног враћања имовине локалним самоуправама, насилно одузете пре 13 година, реформе јавне администрације и паметне приватизације јавног сектора, стимулације интензивне међуопштинске, пограничне и регионалне сарадње.

Залажемо се за тростепени систем власти и установљаване регија надлежних у пословима од регионалног значаја, као што су привредни развој, саобраћај и саобраћајна инфраструктура, одржавање јавних путева, образовање, здравство, планирање мреже здравствених, социјалних, културних установа, али и урбанистичко и просторно планирање.

Много је разлога због којих је неопходно спровести регионализацију. Ипак, у средишту сваке реформе, нарочито ове, мора бити јавни интерес. Децентрализована, вишестепена администрација, ближа грађанима, представља ограничење и контролу централизованом и концентрисаном систему власти. Коначно, циљ и највећа снага децентрализације су грађани који активно учествују у обављању јавних послова.